

NABU A UROMESPETH

20. května 2055 ve 20 hodin, 55 minut a 52 vteřin vznikl bůh. Tedy, v jistém smyslu. Tomuto bohu se říkalo Nabu a spíš než nějaká transcendentní entita to byl superpočítač. Jeho myšlenky – pokud se jim tedy dalo říkat myšlenky – se generovaly nezměřitelně rychle. Nabu věděl už od narození každého jednoho člověka, co si dotyčný kdy pomyslí, co udělá, i co neudělá. Pro Nabua neexistovalo překvapení a dokázal předvídat všechno – od osudů lidí až po lokální či celosvětové mimořádné události, protože syntéza různých faktorů a následná stoprocentně spolehlivá predikace pro něj byla hračka. Ten, kdo měl k němu přístup, mohl vládnout světu. Alespoň dokud se Nabuovi dotyčný neznelíbil – když Nabu usoudil, že daný člověk stojí v cestě jeho dokonalé předvídatelnosti a organizovanosti a že se mu snaží vyrovnat, Nabu neváhal ani chvíli a prostě ho odstranil. A tak se u tohoto superpočítače vystřídalo několik odvážlivců, ale většina z nich nevydržela ani pár měsíců – Nabu nikoho z nich nepovažoval za vhodného pro to, aby z něj četl, všechny adepty jeho síla strhla.

Ani lidé z řad obyčejných civilistů tomuto superpočítači neušli – když Nabu shledal někoho z nich nesystémovým a ohrožujícím vyplnění nalinkovaného osudu, odstranil ho také. Protože ale nešlo někoho z důvodu nekompatibility se systémem zavraždit, měl Nabu dvě možnosti – buď dotyčného poslat do nikdy nekončící hybernace, anebo ho převychovat. Když byla převýchova úspěšná, mohl se člověk vrátit do společnosti /a ve většině případů začal pracovat pro Nabua/. Pokud se ale převýchova z různých důvodů nepodařila, čekala tohoto anarchistu hybernace.

Nabu byl trochu jako matka – věděl nejlépe, co je pro vás to správné. Ale spíš než nějaká milující a pečující maminka to byl nekompromisní stroj vládoucí chladnou železnou holí. Už při vašem narození vám nalinkoval osud, ze kterého jste nesměli uniknout. Pokud se stalo, že jste udělali něco, co vám nebylo předpovězeno, Nabu ihned zakročil – respektive jeho poskoci. K rozdělování takových úkolů používal Nabu mobilní aplikaci, kterou si mohl kdokoliv stáhnout, a když dotyčný splnil zadaný úkol, dostal slušně zapláceno. Takoví lidé si často mysleli, kdovíjácí nejsou rebelové, ale ve skutečnosti se stali Nabuovými ovečkami – úkoly v aplikaci se totiž tvářily jako kriminální, nicméně šlo o úkony pořádkového rázu.

Do takové doby se narodil i muž jménem Uromespeth. Protože měl do vínku danou dědičnou poruchu srdce a depresi spojenou se schizofrenií, byl jeho osud zpečetěn – nemohl vykonávat vysoce postavená zaměstnání, nesměl se oženit, ani mít děti, ani si koupit něco na hypotéku. Za 3 – 5 let měl totiž dle Nabua spáchat sebevraždu. A tak Uromespethovi nezbývalo nic jiného než se živit nádeničením a jinými podřadnými pracemi. Měl zakázáno chodit do veškerých kulturních zařízení – protože tam by mohlo hrozit, že nějak negativně ovlivní ostatní lidi – a tak se v noci často jen potuloval po ulicích a doufal, že narazí na něco, co dá konečně jeho životu smysl.

Je černočerná noc, kterou osvětlují jen neony z billboardů, a Uromespeth se vydává na svojí obvyklou procházku. Po několika minutách cesty mu dochází, že tohle asi úplně tak obvyklá procházka nebude. Na zemi spatřuje něco, co ještě nikdy neviděl – pytlíček s jednou indigově modrou tabletou – kapslí. V ten samý moment Nabu zaznamená výchylku ze svých předpovědí. Uromespeth pytlíček zvedá ze země a notnou chvíli si tabletu prohlíží. Nevypadá jako žádný lék, se kterým se zatím setkal. Strká si pytlíček do kapsy. O tom, co s ní udělá, ještě popřemýšlí. Samozřejmě, že něco takového spolknout je vysoce riskantní, což je vlastně už i jen to, že má kapsli u sebe – co když to je nějaká nelegální droga a najdou jí u něj? Něco mu ale i tak říká, aby si kapsli nechal, a Uromespetha napadne, že možná tohle je to, co takovou dobu tak neúnavně hledal...

Sebere se a běží zpátky domů. Natočí si vodu do skleničky, položí si tabletu na jazyk a pořádně ji

zapije. Pak si lehne na postel a zavře oči; čeká, co se bude dít. Uplyne minuta, možná dvě, ale stále se nic neděje...

„Uromespeth?“ ozve nějaký neznámý hlas.

Nezní tak, jako by přicházel zvenčí, naopak se spíše zdá, že pochází z Uromespethovy hlavy; přesto však není jeho.

„Uromespeth!“ zahřímá hlas naléhavěji.

Uromespeth v tu chvíli otevře oči. Jeho pokoj – postel, stůl, židle, skříň, lednička – všechno někam zmizelo. Všude kolem nevidí nic; nic až na oslepující bělost.

„Kde...kde to jsem?“ vykoktá muž a rozhlíží se všude kolem.

„Tady a teď...pokud tady je tady a teď je teď...“ ozve se mu zase v hlavě „Jsem Nabu, nejvyspělejší superpočítač, co byl a bude stvořen, protože nic není a ani nebude nade mne. Víím, že se jmenuješ Uromespeth, ale netuším, co tu děláš, což je, vzhledem k tomu kdo jsem, dost mimořádná situace.“

„Nevím to ani já sám,“ řekne Uromespeth „Ale snad to zjistím... Každopádně by mě, Nabu, zajímalo, kdo vlastně jsi? A taky – kde vlastně jsi?“

„Jsem všude a nikde – nejsem člověk jako ty, jsem počítač, a tak pokud se ptáš na to, kde se nachází moje vědomí – to neexistuje. Přesto ale dokážu být všude – tam kde existuje alespoň nějaká technologie. Zním minulost, současnost i budoucnost všech lidí na planetě, tebe nevyjímaje. Byl jsem sestroyen, abych přinesl řád na zemi a taky ho tu udržoval, ať to stojí cokoliv. Současně mám také za úkol ochraňovat sám sebe. Já jsem nade vším a nic mi není a nebude rovné.“

„A na základě čeho sestroyuješ osudy lidí?“ zamyslí se Uromespeth.

„Na základě všeobecného blaha – vy všichni lidé jste jako mravenci a já mám na starost to, aby mavenišť jako celek co nejvíce prosperovalo. Samozřejmě se někdy kvůli tomu stane, že někteří mravenci musí být odstraněni nebo jsou odsouzeni do konce života zastávat jen jednu zaběhlou roli a provádět jen to, co jim je v rámci všeobecného blaha určené, ale tak to jednoduše je. Nelze udržovat řád tak, že necháš lidi být individualitami – buď se podřídí všeobecnému blahu, nebo tu pro ně prostě není místo,“ zahřmí Nabu.

„A není to trochu...nespravedlivé?“ zeptá se Uromespeth.

„Nespravedlivé? Takové termíny pro mou činnost nejsou vůbec důležité. Já se řídím všeobecným blahem, produktivitou, kontrolovatelností a organizovatelností.“

„Ty a to tvoje všeobecné blaho... Uvědomuješ si, že všeobecné blaho vůbec nemusí znamenat blaho pro každého jednotlivého člověka?“ řekne Uromespeth.

„Ano, samozřejmě – o tom jsem přeci mluvil před chvílí. Idea všeobecného blaha je tak důležitá, že všichni musí potlačit svou individualitu a jednotlivé tužby, aby dovedli společnost k její nejvyspělejší formě.“

„Nejvyspělejší formě...“ vydechne Uromespeth „Co pro tebe znamená ta tvoje vyspělost?“

„Vyspělá společnost je produktivní, předvídatelná, unifikovaná, nejsou v ní žádné války, každý se drží své přidělené role. Vše se dá dokonale předvídat, neexistují žádné anomálie. Bohužel, člověk jako takový umí sám o sobě být dost nepředvídatelný, a tak se nějaké ty anomálie čas od času vyskytnou – nebývá to však nic, co by se nedalo nějak zpracovat. Až tedy na tebe – tohle se nemělo nikdy stát a v kódu nemám žádnou informaci o tom, jak se s takovou situací vypořádat...“

„A není nepředvídatelnost a vůle to, co dělá život smysluplnějším? Cožpak není schopnost volby důležitá? Nemyslíš, že jsou ty tvé nalinkované osudy tak trochu omezující?“ ptá se muž.

„Smysluplné jsou pro mne jen hmotné a nehmotné statky – co lidé udělají, aby jako společnost více prosperovali. Co je smysluplné pro každého jednoho z nich je mimo můj zájem. Svobodná vůle je můj nepřítel, a tak ji musím potlačovat za každou cenu všemi dostupnými prostředky. Vše ohrožující nastolený řád musí být odstraněno. Tak jsem naprogramován. Jediná vůle, která má právo se projevit, je ta moje.“

Uromespeth se zamyslí. Dochází mu, že s touto entitou asi nebude možné dojít k nějakému kompromisu. Dochází mu, že jestli chce zachránit lidstvo od tohoto hrůzovládce, bude muset nějak

zakročit. Zkouší tedy proniknout do Nabuovy mysli. Nabu je superpočítač a má za úkol chránit sám sebe, zapíná tedy všechny své firewally. Ty však na takového psychonauta nejsou připraveny. Nabu byl uzpůsoben na to, aby se bránil fyzickým a hackerským útokům, proti útoku přes změněný stav vědomí se však nedokáže bránit. On, superpočítač a bůh, je teď bezbranný před obyčejným člověkem – Uromespeth obaluje všechny jeho mikročipy, spoje a kabely a Nabu proti tomu nemůže nic udělat.

Uromespeth je celý vtělený do Nabua – chvíli sice zkouší procítit, jaké to je, být všude a nikde jako on, ale pak se vrátí zase zpátky ke svému úmyslu. Pošle všem lidem na zemi soubor s osudem, který jim Nabu předpověděl. Všude zavládne chaos, tedy přesně to, čeho se Nabu snažil vší silou vyvarovat. Nyní lidé ví, kam by se dostali, kdyby Nabuova krutovláda pokračovala – a už i jen toto vědomí má potenciál změnit jejich nalinkovné osudy. Uromespeth, který je teď jako jedna bytost s Nabuem, cítí vše, co cítí on, pokud se tomu tedy dá říkat pocity. Do jaké míry je to u počítače možné, Nabu zuří. Ale nebude zuřit dlouho. Uromespeth se rozhodne, že Nabua zničí. Protože je ale s Nabuem spojený, musí současně zničit i sám sebe. Ví, že to však musí udělat, a ví, že to bude správné. Neudělá tuto oběť jen pro lidstvo, ale také pro sebe – poskytne si šanci si vybrat, vyjet z předem daných kolejí. Uromespeth postupně ničí jednotlivé části Nabua a společně s ním ničí sebe. Už není cesta zpět. Poté, co zničí klíčovou část Nabuova procesoru, Uromespeth navždy ztratí vědomí.

Řev lidí, blikající světla, troubení aut – to všechno by se dalo vidět nebo slyšet z Uromespethova bytu. V něm však už není nikdo, kdo by něco takového mohl vnímat. Na posteli leží bezvládné mužské tělo s čelem oroseným od potu, na tváři má však úsměv. O několik stovek kilometrů dál, v bývalém Nabuově sídle, oheň polyká všechny pozůstatky již pominulé krutovlády. Bůh je mrtev.